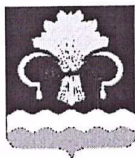

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
НИЖНЕСАНДЕРСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
МАМАДЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул.Школьная, д.1, с. Зюри,
Мамадышский район,
Республика Татарстан, 422153

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ТҮБӘН ШҮЛӘҢГЕР
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

Мәктәп ур., 1 нче йорт, Жәри авылы,
Мамадыш районы,
Татарстан Республикасы, 422153

тел.(факс): (85563) 3-87-31; e-mail: Nsnd.Mam@tatar.ru, www:mamadysh.tatarstan.ru

Постановление
«24» март, 2022ел.

Карар
№ 7

«2022-2024 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы
Түбән Шүләнгер авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм
аларны саклау» муниципаль программасын раслау турында

Россия Федерациясе Жир кодексының 11, 13 статьялары, «Россия
Федерациясендә жирле үзидарәннән гомуми принциплары турында»гы 2003
елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы нигезендә, Татарстан
Республикасы Мамадыш муниципаль районының «Түбән Шүләнгер авыл
жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, **КАРАР БИРӘМ:**

1. “2022-2024 нче елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль
районының Түбән Шүләнгер авыл жирлеге территориясендә жирләрдән
файдалану һәм саклау» муниципаль программасын раслау турында.
2. Әлеге карарны Мамадыш муниципаль районының (mamadysh.tatarstan.ru)
рәсми сайтында, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми
порталында (pravo.tatarstan.ru) урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.
3. Карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз жаваплылыгымда
калдырам.

Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районы
Түбән Шүләнгер авыл жирлеге Башкарма
комитеты житәкчесе

/Е.М.Михайлова/

Түбән Шүләнгер авыл жирлеге
Башкарма комитетының
24.03.2022 елның 7 санлы карарына
кушымта

2022-2024 елларда «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы
Түбән Шүләнгер авыл жирлеге территориясендә жирләрне куллану һәм саклау»
муниципаль программасы
ПАСПОРТЫ

Программа атамасы	“2022-2024 елларда Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Түбән Шүләнгер авыл жирлеге территориясендә жирләрне куллану һәм саклау”.
Программаны эшләү өчен нигезләр	2001 елның 25 октябрдәгә 136-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законы
Программаның заказчысы	Түбән Шүләнгер авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчесе	Түбән Шүләнгер авыл жирлеге башкарма комитеты
Муниципаль программаның максаты	Жирләрне системалы рәвештә инвентаризацияләү, рациональ файдаланылмый торган жирләрне ачыклау, жирләрнең (туфрактарның) сыйфатын саклау һәм экологик хәлне яхшырту; халыкның сәламәтлеген һәм яшәшәненең уңай шартларын тәмин итү өчен әйләнә-тирә мохитне саклау, яклау һәм яхшырту.

Муниципаль программаның бурычлары	Авыл жирлеге территориясендә жирләрне рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру, жирләрне инвентаризацияләү.
Муниципаль программаны тормышка ашыру сроклары	2022-2024
Финанслау чыганакалары һәм күләме	Финанслау таләп итми
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре	Жирләрдән файдалануны тәртипкә салу; яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертү; жирләрне нәтижелә файдалану һәм саклау; бозылган жирләрне торгызу; Түбән Шүләнгер авыл жирлеге халкының экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү; салым салу базасын арттыру;.
Программаның кулланылышын контрольдә тоту	Программаның кулланылышын Түбән Шүләнгер авыл жирлеге башкарма комитеты тикшереп тора

1. Программаның эчтәлегенә һәм аны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Жир-гомуни биосфераның мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: су, урманнар, хайваннар һәм үсемлекләр дөньясы, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирне куллану һәм саклаудан башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел диярлек. Шулар ук вакытта жиргә карата хужасызлык кичекмәстән яки якин киләчәктә әйләнә — тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы-туфрак жимерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына да китерәчәк. 2022-2024 елларда «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Түбән Шүләнгер авыл жирлеге территориясендә жирләрне куллану һәм саклау» муниципаль программасы (алга таба Программа) жир ресурсларыннан нәтижелә һәм рациональ файдалану һәм икътисадны ныгыту мәнфәгатьләрендә идарә итү буенча дәүләт сәясәтен тормышка ашыруны тәмин итә торган жирләрне куллану һәм саклау өчен уңай шартлар тудыруга юнәлдерелгән.

Жир фондының зур күләмнәрен төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык буыннарының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер йөкләмәләр йөкли.

Табигаттә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәс эшләвен бозу, урманмы ул, хайваннар дөнъясы, жир, экосистеманың бөтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, аңа куллану һәм хужасыз мөнәсәбәт аның башкара торган функцияләрен бозуга, табигый үзлекләренә кимүенә китерә.

Жирне саклау жирдән нәтижәле файдалану булганда гына нәтижәле булырга мөмкин.

Түбән Шүләңгер авыл жирлегенә тотрыклы социаль-иқтисади үсеш һәм анда яшәүчеләренә экологик куркынычсыз тормышы проблемалары бүгенге этапта жирләренә саклау һәм куллану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән.

Авыл жирлеге дәрәжәсендә жирләренә саклау һәм куллану буенча жирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзерге вакытта яшәүчеләр генә түгел, киләчәк буын мәнфәгатләрендә тулы, комплекслы һәм акыллы итеп хәл итәргә мөмкин.

Түбән Шүләңгер авыл жирлеге территориясендә төрле файдалану өчен жир кишәрлекләре бар.

Иң кыйммәтле жирләренә-авыл хужалыгы жирләренә караган авыл хужалыгы жирләре.

Жирлек территориясендә көтүлекләр һәм печәнлекләр мәдәни-техник торышы буенча, нигездә, чиста. Печәнлекләр фермер һәм шәхси ярдәмчел хужалыклар тарафыннан кулланыла.

Жирләренә экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле санкцияләнгән чүпләкләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Программаның төп максатлары һәм бурычлары.

Программаның максаты:

- жирләренә экологик системаларны, жирнең хужалык һәм башка төр эшчәнлек алып баруның нигезе булырга сәләтен саклап калуны тәмин итүчеләр белән файдалану;

- жирләренә деградияләү, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтыларын булдырмау;

- деградиягә, пычрануга, чүпләнүгә, бозылуга, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысына дучар булган жирләренә яхшырту һәм яңадан торгызуны тәмин итү;

- авыл жирлегендәге жирләренә, экологик хәлне яхшырту; халыкның сәламәтлеген һәм тормыш-көн күрешен уңай шартлар белән тәмин итү өчен авыл жирлегенә табигатен саклау һәм реабилитацияләү;;

- арендага (милеккә) бирү максатларында жирләренә системалы рәвештә инвентаризацияләү үткәргү, рациональ файдаланылмый торган жирләренә ачыклау;

- деградияләнергә, бозылуга һәм башка тискәре (зарарлы) йогынтыларга дучар булган жирләренә яхшырту һәм торгызуны тәмин итү;

- жирләренә (туфракның) сыйфатын саклау һәм экологик хәлне яхшырту;

- әйленә-тирә мохитне саклау һәм яхшырту, халыкның сәламәтлеген һәм тормыш эшчәнлеген өчен уңай шартлар тудыру. Задачи программы:
- жирләрне куллану һәм саклау нәтижәләгән арттыру;
- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендә эшчәнлекне оптимальләштерү;
- жирләрне рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;
- жирләрне инвентаризацияләү.

3. Программаны ресурслар белән тәмин итү

Программа чараларын финанслау каралмаган.

4. Программаны тормышка ашыру механизмы.

Программаны тормышка ашыру Түбән Шүләнгер авыл жирлеген территориясендә әлегә программаны тормышка ашыру механизмын регламентлаучы норматив-хокукый акт нигезендә тормышка ашырыла.

Программаны башкаручылар тормышка ашыра:

- программаны тормышка ашыруны норматив-хокукый һәм методик яктан тәмин итү;
- подготовку предложений по объемам и условиям предоставления средств бюджета для реализации Программы;
- программаның максатларын һәм бурычларын яктыртуга юнәлдерелгән мәгълүмати һәм аңлату эшләрен оештыру;
- жирләрне саклау максатыннан жир биләмәләренә инвентаризация үткәрәләр.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрне деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган яки кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләрнең башка характеристикаларын рөхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау максатыннан башкарыла.

5. Программаның көтелгән нәтижәләре

Әлегә программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга, яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертүгә, авыл жирлегенә инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыруга, икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

6. Программаның төп чаралары исемлегенә

п/п	Программаны тормышка ашыру буенча чаралар	Финанслау чыганакалары	Үтәү вакыты	Программа чараларын үтәү өчен җаваплы

1	Гражданнарға жир законнарына аңлатма бирү.	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты
2	Авыл жирлеге территориясен чүп-чардан чистарту буенча даими чаралар оештыру	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты
3	Буш һәм рациональ булмаган файдаланылмый торган жирләрне ачыклау һәм аларны үз вакытында хужалык әйләнешенә кертү	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты
4	Жир кишәрлекләрен үз белдеге белән алу фактларын ачыклау	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты
5	Жирләрне инвентаризацияләү	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты
6	Экологик хәлне шактый начараюга китеерүче жир участокларынан файдалану фактларын ачыклау.	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты